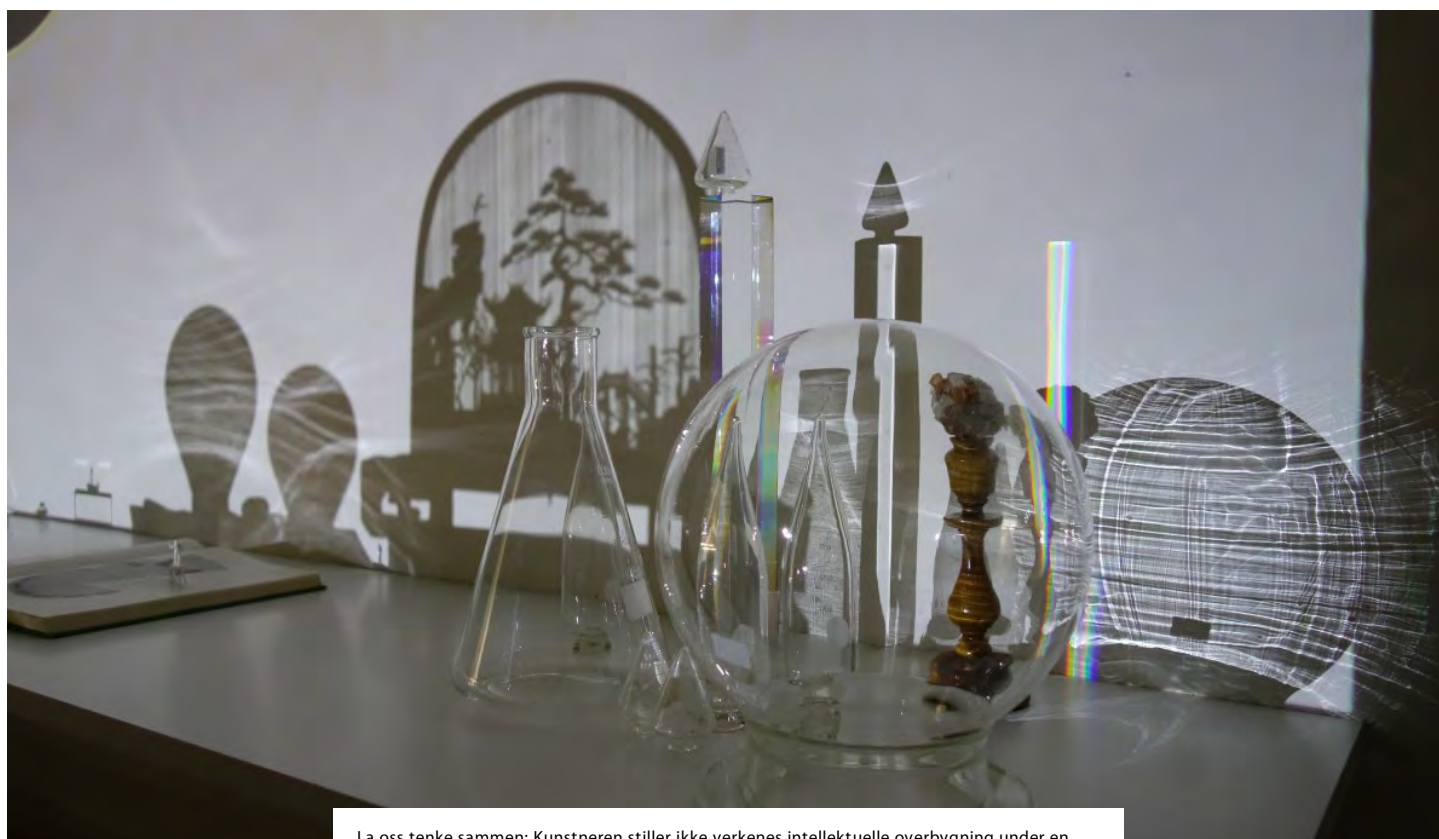




ANMELDELSE / KUNST 00:00 - 20. oktober 2017

## Teori om det eneste

*Raus og tankevekkende utforskning av kunnskapens grenseområder.*



La oss tenke sammen: Kunstneren stiller ikke verkenes intellektuelle overbygning under en skjeffe. Her er Kapittel 6. Compass terror. Foto: Laila Kongevold



Bernhard Ellefsen  
Anmelder

**Det virkelig øyeåpnende** ved å lese Morten A. Strøksnes' *Havboka* lå i de overraskende parallellene mellom tidligere tiders fantasier om havets gåtefulle skapninger og den aller nyeste vitenskapens funn på de dypeste dyp. Den svenske

### ANMELDELSE

Laila Kongevold  
Syn chronicity  
Fredrikstad kunstforening  
14.–29. oktober

renessanse-kartografen Olaus Magnus var liksom ikke så langt ute å kjøre med sitt *Carta marina* (1539) likevel: Ved hjelp av de seneste årenes nyvinninger har vi funnet monstre fullt på høyde med dem han tegnet inn i Nordsjøen.

På Laila Kongevolds nye installasjonsutstilling i Fredrikstad kunstforening, som låner tittelen *Synchronicity* fra Carl Gustav Jungs begrep om meningsbærende tilfeldigheter, rammer en beslektet forundring betrakteren. Gjennom tre rom – og former som papir, lysstoffrør, bøker, en videoprojisering, morsesignaler fra skapelsesberetningen, jesumalerier, reagensrør, metallkuler, tre, glass og keramikk – utforsker hun kunnskapens omskiftelighet og hva den gjør med vår selvforståelse som mennesker.

**Vitenskapelig eskatologi.** Innerst i det midterste av rommene står en skinnende blank metallkule. Verklisen avslører at den er del av avdelingen, eller «kapittelet», som bærer tittelen «Singularity 2045», en åpenbar henvisning til teknologiprofeten Ray Kurzweils idé om at vi innen det året vil være i stand til å laste bevissthetene våre opp til datamaskiner og leve evig i en immateriell tilstand. De religiøse symbolene som omgir singularitets-kulen, peker i retning av endetidstenkningen som transhumanister – altså dem som tror på teknologiske overskridelser av menneskekroppens begrensninger – har til felles med de religiøse.

Installasjonens siste kapittel er et rom hvor bøker, lys, lyd og objekter kaster om seg med forestillinger om kunnskapens grenseområder. Her finnes oppdageres kart, Marco Polos reiseberetning og stortenkeren Yuval Hararis bok *Homo Deus*, som også har gitt kapittelet dets tittel. Kongevold setter forne tiders famlende forsøk på å sette verden på begrep, side om side med vårt tiårs svimlende vitenskapelige gjennombrudd.

## Hun utforsker kunnskapens omskiftelighet og hva den gjør med vår selvforståelse som mennesker.

**Skjønnhet.** At installasjonens deler tar ideer som singulariteten og transhumanismen helt inn i titlene, og at bøkene kunstneren antagelig har lest og brukt faktisk ligger fremme som del av verket, kan umiddelbart slå oss som overtydelig. Kongevold er

ikke en kunstner som stiller verkenes intellektuelle overbygning under en skjeppe.

Men mest av alt finner jeg en raushet i dette. Formene hun byr oss, er tidvis komplekse, og ofte søkende etter en materialets skjønnhet. At hun derfor så å si sparer betrakteren for jobben med å gjette «hva dette handler om», og i stedet lar oss bruke de kognitive musklene på å tenke gjennom problemene sammen med henne, taler i hvert fall til meg.

Samtidig blir hennes ellers så sjangertypiske interesse for materialitet langt mer tilgjengelig. Her finner vi altså papirstrimler, organiske former i keramikk og pust fanget på et reagensrør. Denne *materialismen* snakker godt med installasjonens nysgjerrighet på et nytt vitenskapelig paradigme som har vist at verden er langt mindre overskuelig – og mer mirakuløs – enn vi tidligere har trodd.